УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
75 років
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. в Ню Йорку: —
BArcly 74125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVI. Ч. 95. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 22-го ТРАВНЯ 1969 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MAY 22, 1969 No. 95. VOL. LXXVI.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Середа, 21 травня 1969

В АМЕРИЦІ

КЕРІВНИК НАЦІОНАЛЬНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ ДЛЯ СПРАВ АЕРОНАВТИКИ І КОСМІЧНИХ ДОСЛІДІВ Томас О. Пейн назвав вимогу сенатора Едварда Кеннеді припинити дальшу програму космічних дослідів і присвятити більше уваги „пекучим справам" на Землі, дефетистичною — знеохочуючою для національної енергії. Пейн ствердив, що в ніякому випадку він не відважився б передати такої вимоги до відома членам залоги „Аполло-10", які тепер відбувають лет до Місяця і навкого нього.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ПРОКУРАТОР ЗСА ДЖАН Н. МІЧЕЛЛ заявився проти того, щоб Конґрес схвалював нові закони для боротьби із студентськими заворушеннями. На думку Мічелла схвалення таких законів розпалило б ще більше пристрасті і було б „водою на млин" войовничих дессидентів поміж студентством.

НА ДЕКІЛЬКА ДНІВ ПЕРЕД НОВИМИ БУРХЛИВИМИ НЕҐРИТЯНСЬКИМИ ЗАВОРУШЕННЯМИ в Нюарку, що відбулися в понеділок 19 травня ц. р., посадник цього міста Гю Л. Аддоніціо висловив свою впевненість, що цьогорічне літо буде в цьому місті спокійне й що пощастить уникнути якихось більших конфліктів і кризових виявів. Все ж таки, він ствердив, що в сучасних напружених умовах в Нюарку, як і в інших містах, акти насилля можуть повторитися.

КОЛИШНІЙ ВІЦЕ - ПРЕЗИДЕНТ ГЮБЕРТ Г. ГОМФРІ заявив на зібранні старших учнів гайскулів у Террітовн, Н. Й., що його не хвилюють надто протести і неспокої на університетах і в коледжах, бо вони є тільки доказом, що в цій ділянці виховання потрібні основні реформи. Але ж одночасно із цим, Гомфрі засудив рішуче намагання незадоволених студентів добиватися змін з допомогою насилля і заперечувати право іншим студентам мати свою власну думку.

АҐЕНТИ СЕКРЕТНОЇ СЛУЖБИ АРЕШТУВАЛИ в Ню Йорку 54-літню панну Марґарет Луїзу Крупер, яка післала до Білого Дому листа з погрозою, що вона вб'є президента Ніксона. Свого листа вислала вона 21 квітня. Суд вирішив звільнити її за кавцією в сумі 500 долярів.

БРАЗИЛІЙСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ АРТУР ДА КОСТА Е СІЛЬВА усунув з активної військової служби донедавнього свого гарячого прихильника полковника Франсіско Боавентуру Кавальканті за те, що він зв'язався з опозиційними до режиму послами бразилійського парляменту.

ПІД ЧАС СТУДЕНТСЬКИХ ЗАВОРУШЕНЬ В КАЛІФОРНІЙСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ в Берклі, Каліф., що відбувалися у вівторок 20 травня ц. р., Національна Ґвардія розганяла демонстрантів з допомогою „сухого" слізного газу, розсипуваного з гелікоптерів.

У СВІТІ

АНГЛІЙСЬКИЙ КАРДИНАЛ ДЖАН КАРМЕЛ ГІНАН ЗАЯВИВ у Лондоні, що англійці лишаться вірними святому Юрієві Переможцеві, що його від довгих сторіч святкує англійський нарід. Між іншим, візерунки св. Юрія пишаються на прапорах, медалях і стінах королівського палацу. Клюб туристів у Відні, який має за свого патрона св. Христофера, заявив, що він його не виречеться, так само з різних сторін заявлено, що вірні не будуть поменшувати культу патрона дітей, святого Миколая, ані патронки артилеристів, святої Варвари. Християнський світ зареаґував дуже неприхильно на „здеґрадування" тих і інших багатьох святих, проголошене Апостольською Столицею.

В АТЕНАХ ВИБУХЛИ в минулий понеділок в центрі міста дві бомби, одна за другою у короткій відстані часу. Щасливо, легко поранені тільки дві особи, один вояк і одна жінка, хоч у місті було тоді багато чужинних туристів. Поліція арештувала кілька осіб, але не подала ніяких подробиць.

КОМУНІСТИЧНИЙ КИТАЙ ВИСТУПИВ уперше в своєму офіційному пресовому органі персонально проти президента Ричарда Ніксона, назвавши його „гіпокритичним проповідником, що водночас є ґанґстером", „говорить про мир та тримає за спиною закривавлений ніж". Ті самі фрази вжив у своїй доповіді на недавньому 9-му конґресі китайської компартії військовий міністер Лін Піао, обраний на наступника Мао Тсе-тунґа.

ЗАХІДНЯ НІМЕЧЧИНА ЗАПРОПОНУВАЛА, щоб Франція і Британія з'єднали у „спільному европейському арсеналі" свою атомову зброю. В цій справі західньо-німецький міністер фінансів Франц Штравс виголосив у Лондоні промову, в якій твердив, що тільки такі об'єднані ядрові сили Франції і Британії разом із суходільними й летунськими силами інших західньо - европейських держав можуть становити „рівнорядного партнера" Америки.

ДО СТОЛИЦІ ЯПОНІЇ ТОКІО ПРИБУВ в минулий понеділок з офіційними відвідинами західньо - німецький канцлер Курт Ґеорґ Кізінґер. Це перша візита західньо-німецького канцлера в Японії, що була воєнною союзницею Німеччини за Гітлера. Тепер Японія і Німеччина, держави з демократичним устроєм, належать до передових економічних потуг світу. Вони обидві мають потенціяльну змогу створити власну атомову зброю, але відмовились від неї, проте покищо не підписали також договору проти поширення ядрової зброї. Це головна тема нарад Кізінґера в Токіо.

ДО ВАРШАВИ ПРИБУВ румунський президент Ніколяй Чеушеску на чолі чотиричленної делеґації, до якої належав теж прем'єр Георґе Маврер. Вірогідна ціль тієї візити — переговорити з Владиславом Гомулкою справу запляненого на червень ц. р. великого міжнародного збіговища в Москві. Польща є слухняним сателітом Москви, але Румунія займає опозиційне становище проти доктрини Брежнєва про „обмежену суверенність" комуністичних країн. Конференція тривала 2 дні.

ПІВНІЧНИЙ В'ЄТНАМ ЗАЯВИВ свою готовість відкликати з сусіднього Ляосу свої війська, якщо американське летунство, стаціоноване в Південному В'єтнамі, перестане бомбардувати їх. Однак американці бомбардують так званий „шлях Го Чі Міня", що його північно-в'єтнамські комуністи провели почерез Ляос, не турбуючись за його суверенність і невтральність, та яким перекидують свої війська і постачання до Південного В'єтнаму. Тепер Північний В'єтнам обіцяє Лаосові припинення допомоги ляоським комуністам, коли б Ляос вплинув на Америку. Очевидно, ЗСА ледве чи підуть на таку комбінацію, яка запевнила б комуністам безпеку у продовжуванні агресії проти Південного В'єтнаму.

„АПОЛЛО-10" ЗБЛИЗИВСЯ ДО МІСЯЦЯ І ПОЧАВ КРУЖЛЯННЯ В ЙОГО ОРБІТІ

Гюстон. — Протягом вівтірка 20 травня ц.р. „Аполло-10" продовжував свій лет до Місяця і в середу ранком — на відстані яких 38 900 миль від цього земного сателіта і 219 000 миль від Землі його залога почала готуватися до влету в орбіту Місяця і кружляння в його орбіті. Увесь лет проходив успішно без потреби будь-якого корегування його траси. Заняття астронавтів — полк. Стефморда і коммодорів Янґа і Сернана проходили нормально. Поза сном вони передавали у вівторок 20 серпня двічі телевізійні пересилання і крім того, вдержували радійовий зв'язок з контрольними стаціями на Землі, обсервували й фотографували з віддалі Землю і Місяць й інші зорі та планети. Після влету в орбіту Місяця і започаткування кружляння навколо нього астронавти будуть протягом двох і пів дня кружляти в його орбіті, виконуючи доручені їм завдання із яких найважливіше: випробування можливостей переходу в орбіті Місяця із командної кабіни головного космічного корабля в місячний веґікул пристособлений для десанту на Місяці. В середу 21 травня астронавти готувалися до двох дальших телевізійних передач на Землю.

Перу вважає відвідини губернатора Рокефеллера „несвоєчасними"

Ліма, Перу. — У зв'язку з повідомленнями преси про припинення З'єднаними Стейтами Америки продажу військового матеріялу для Перу, уряд цієї південноамериканської республіки склав заяву, що в такій ситуації заплянoвані на кінець травня ц.р. відвідини губернатора Рокефеллера будуть „несвоєчасними". Водночас із цим в окремому офіційному комунікаті стверджено, що уряд Перу не бачить потреби в перебуванні американських військових місій на терені цієї республіки. Ці заяви військових керівників Перу є виявом дальшого значного погіршення взаємин між ЗСА й Перу, дуже напружених з жовтня 1968 року — з часу, як уряд Перу націоналізував майно американської Міжнародної Нафтової Компанії. Вістка про припинення Америкою продажу військового матеріялу для Перу була передана в суботу минулого тижня з Вашинґтону, але вона ще офіційно не підтверджена. Уряд Перу викликав у цій справі для пояснень американського амбасадора Джана Веслі Джонса. Губернатор Рокефеллер мав відвідати Перу під час другої тури своїх поїздок по Південній Америці наприкінці травня цього року.

Відбудеться велика маніфестація в Торонті на честь княгині св. Ольги

Торонто. — Українські громадські організації Торонта й околиць скликають громадян, за благословенням Владики Ізидора, на велику прилюдну маніфестацію в обороні Української Католицької Церкви в Україні. У повідомленні сказано, що у неділю, 8-го червня 1969, на площі Всеканадійської Виставки (Ехгібітіон-Бандшелл), о годині 11-ій рано, Торонтонський Владика Ісидор, в сослуженні Духовенства, відправить урочисту Архиєрейську Святу Літургію в намірені переслідуваної Української Церкви та Українського Народу — у 1000-річчя Християнської України і 1000-річчя смерти першої Християнської Княгині України — Святої Ольги. На цю велику урочистість запрошені й представники різних віровизнань. У суботу, 14 червня 1969, о год. 12-ій вполудне, відбудеться теж у цій справі Велика Протестаційна Маніфестація на Площі Н. Філипса (перед новою Сити Голл), де відбудеться вручення представникам Уряду протесту проти переслідування й нищення Української Церкви.

Президенти ЗСА і Південного В'єтнаму стрінуться 8 червня на Тихому океані

Вашинґтон. — Офіційно повідомлено, що президент Ричард Ніксон відлетить з Вашинґтону 3 червня ц. р., щоби виголосити промови у двох американських коледжах, зупинитися на день у Каліфорнії та перелетіти 7 червня до Гонолюлю на Гаваях. В наступному дні, 8 червня, Президент зустрінеться на тихоокеанському острові Мідвей з південно-в'єтнамським президентом Нґусном Ваном Тіє і негайно після конференції, повернеться до Гонолюлю, а 9 червня відлетить назад до Америки. У конференції візьмуть участь також державний секретар Вілліям Роджерс, який тепер перебуває у Банґконґу на конференції СЕАТО, секретар оборони Мелвін Лерд, асистент Президента Генрі Кіссінґер, амбасадор ЗСА у Сайґоні Елсворт Банкер та ґурт високих військовиків. Нарада двох президентів має на цілі, як сказано в офіційній заяві, що її відчитав пресовий секретар Президента Роналд Зіґлер, „обговорити сучасну ситуацію і свою єдність щодо спільної мети". На нараді будуть обмірковані однаково військові справи, безпосередньо пов'язані із війною у В'єтнамі, як і політичні проблеми, пов'язані з Паризькою конференцією та мировими заявами комуністів і президента Ніксона. Південно-в'єтнамський президент буде — твердить преса — наполягати, щоб Америка виразніше заявила свою підтримку теперішньому південно-в'єтнамському режимові, — з другого боку саме тепер речник Північного В'єтнаму на Паризькій конференції Хуан Туі заявив, що підтримування режиму Тіє американським Урядом „перешкоджує будь-якому поступові на Паризькій конференції". Президент Ніксон не виключив у своїй недавній великій промові про В'єтнам можливість коаліційного з комуністами уряду у Південному В'єтнамі: цей момент найбільше турбує теперішній південно-в'єтнамський уряд. Ця справа, поруч з іншими, має бути з'ясована на конференції на Мідвею.

Кандидат на президента Франції обіцяє зміну політики супроти НАТО й Ізраїлю

Париж. — Найповажніший кандидат на нового французького президента, теперішній тимчасовий президент і голова французького сенату Ален Погер заявив, що у випадку його вибору — Франція зревідує становище, що його займав був супроти Атлантійського Союзу (НАТО) президент Шарль де Ґолль. Франція не виступила з Атлантійського Союзу, але відкликала свої збройні сили з збройних сил НАТО та присилувала Америку зліквідувати всі американські військові й летунські бази у Франції та перенести з Франції до Бельгії головну квартиру НАТО. Погер засудив ту політику, ствердивши, що Франція не має сили сама оборонити себе у новій великій війні. А. Погер заявив також, що Франція повинна брати активну участь в Женевській конференції розброєння, яку вона ввесь час бойкотує, і що Франція повинна погодитися на безпосередні переговори з Британією щодо приступлення тієї останньої до Европейської Економічної Спільноти. Правда, Погер признав, що ті переговори з Британією будуть трудні й довгі. Погер напятнував теж припинення висилки Францією зброї Ізраїлеві та однобічне підтримування арабів. Загально передбачають, що у неділю 1 червня колишній де-ґоллівський прем'єр Жорж Помпіду матиме більше голосів за собою, як Погер, але не матиме безоглядної більшости всіх голосуючих і тому між ним і Погером відбудуться тісніші вибори 15 червня. Тому, що на Погера напевне перекинуть свої голоси всі ті, які в першому дні голосували за соціялістичного кандидата Ґастона Дефера, то остаточно за всією вірогідністю виграє Ален Погер.

Українському католицькому єпископові-мученикові Василеві Гопкові сповнилось 65 літ життя

Вінніпеґ. — Пряшівський єпископ для українців греко-католицького віровизнання Василь Гопко народився 21 квітня 1904 року, йому сповнилось тепер 65 років віку. Як і Верховний Архиєпископ Української Католицької Церкви у світі Кардинал Йосиф Сліпий, так і єпископ Пряшівський Василь Гопко 18 років карався на совєтській каторзі, але Господь зберіг життя єпископа - ісповідника для вірних і їх Церкви. У 1950 році комуністи в Чехо - Словаччині формально зліквідували Українську Греко - Католицьку Церкву на Пряшівщині та ув'язнили єпископа - помічника Василя Гопка і єпископа - ординарія Павла Гойдича, котрий помер з руки Москви мученичою смертю. Під час політичної відлиги в ЧССР єпископа Гопка випущено з тюрми, його вітали десятки тисяч вірних, як свого не тільки Владику, а й духовного Провідника - Батька. Однак, як інформує тижневик „Поступ" з 4-го травня 1969 р., „словацький уряд, засліплений у своїй шовіністичній і ненависницькій політиці супроти „русинів" (українців греко - католиків), не дозволив Владиці В. Гопкові бути Ординарієм у Пряшеві. Словаки зробили до Риму донесення проти Ісповідника святої Віри Кир Василя, мовляв він вже старий (65 літ це ще не така старість!), але найважливіший його „злочин те, що він „рутенієн" (українець). Ватикан, керуючись політичними аргументами, назначив словака о. Яна Гірку Апостольським Адміністратором Пряшівської Єпархії, а Єпископа Василя Гопка, який 18 літ терпів за віру католицьку, за льояльність Апостольському Престолові, за нарід свій, відлучено від стада свого".

Америка боронитиме Південну Азію проти комуністичної загрози

Банґконґ. — Америка не залишить південно-азійські країни на поталу комуністичної ґаресії, а боронитиме їх без уваги на становище інших членів Південно-східнього азійського оборонного договору (СЕАТО) — такий був сутній зміст заяви, яку державний секретар Вілліям Роджерс склав на конференції членських держав названої міжнародної організації у столиці Таї (Сіяму) Банґконґу в минулий вівторок 20 травня ц. р. У тій конференції беруть участь міністри закордонних справ ЗСА, Британії, Південного В'єтнаму, Філіппін, Австралії, Нової Зеляндії і Таї. Франція не бере участи, а Пакістан прислав обсерватора. Заява державного секретаря Роджерса мала на цілі протидіяти острахові різних південно - азійських держав, що після того, як Америка відкличе свої війська з В'єтнаму і скінчиться тамошня війна, американський уряд буде ставитися байдуже до дальшого розвитку подій у Південній Азії та не буде реаґувати на нову комуністичну агресію, якої можна напевне сподіватися. Заява Роджерса була насправді потвердженням становища Америки, що його сформулював був спільний комунікат державного секретаря Діна Раска з часу президентури Л. Б. Джансона та таїського (сіямського) міністра закордонних справ Таната Хомана. Цей останній проводить тепер на конференції СЕАТО. Філіппінський міністер закордонних справ Карльос Ромульо заявив, що південно-азійським державам не залежить на „приявності" в Південній Азії американського війська, а на тому, щоби мати ґарантію, що ЗСА боронитимуть нову загрожену південно-азійську країну дипломатично і мілітарно.

Підгорний маніфестує солідарність СССР з Північною Кореєю

Токіо. — Совєтський „президент" Микола Підгорний виголошував під час своєї візити у Північній Кореї, яку закінчив у понеділок 19 травня, всі ті самі лайливі фрази на адресу З'єднаних Стейтів, що їх постійно говорить комуністична пропаґанда. Підгорний оскаржував — разом із північно-корейськими комуністами — Америку й Південну Корею у „провокаційному" зосереджували своїх військ біля північно-корейського кордону та лаявся проти американського морського й летунського „шлигунства". М. Підгорний називав теж південно - корейський леґальний уряд президента Чунг Гі Парка „клікою" та заявився за з'єднання Кореї дармащо тільки „мирним шляхом". Припускають, що відвідини Підгорного в столиці Північної Кореї Пйонґянґу і виголошувані ним там промови по лінії північно-корейської політики і пропаґанди мали за ціль переконати північно-корейських комуністів, щоб вони взяли участь у червневому великому міжнародному комуністичному збіговищі у Москві. Покищо північно-корейські комуністи заявляли, що вони туди не поїдуть. Підгорний від'їхав з Пйонґянґу до Владивостоку, щоб відтіль поїхати з візитою до совєтського сателіта — зовнішньої Монголії.

УВАН влаштовує сьому річну конференцію істориків та суспільствознавців

Ню Йорк. Заходом Української Вільної Академії Наук У ЗСА і в її приміщеннях при 207 Вест 100 вул. в Ню Йорку відбудеться в суботу і в неділю 24-го і 25 травня ц. р. Сьома Річна Конференція Істориків та Суспільствознавців, присвячена дослідженням української іміґрації в З'єднаних Стейтах Америки та історії американсько - українських стосунків. У програмі першої суботньої сесії конференції, що її відкриє голова Історичної Секції УВАН проф. Олександер Оглоблин о год. 1.30 по пол. і якою буде проводити проф. Ф. Е. Мозлі з Колюмбійського Університету, виголосить доповідь д-р Константин Варварів з Державного Департаменту ЗСА на тему п. н. „Америка й українська національна справа, 1917 - 20 рр." Коментатором до цієї теми буде проф. Джан Т. фон дер Гейде з Дрю Університету. Під час другої сесії, що почнеться о 4-ій г. по полудні і якою буде проводити проф. Тарас Гунчак з Ратґерського Університету, професор-емерит В. Галич виголосить доповідь п. н. „Американські українці: перші змагання, діячі й

(Закінчення на стор. 3-ій)

ШАМОКІНСЬКІ СВЯТКУВАННЯ 75-РІЧЧЯ УНС ПІД ЙОГО ЮВІЛЕЙНИМ ГАСЛОМ: У ПОШАНІ ДО ПІОНЕРІВ — ЛИЦЕМ ДО МОЛОДІ!

Фотознимка (аматорська) пропам'ятної таблиці у пошані до піонерів УНС у виконанні мистця Якова Гніздовського. Урочиста дедикація цієї таблиці, що буде приміщена на гранітовому постаменті на площі біля української католицької церкви в Шамокіні, відбудеться в суботу, 31-го травня цього року.

Джерзі Сити. — Великі ювілейні врочистості, що відбудуться з нагоди 75-річчя Українського Народного Союзу „там, де він народився" — в місті Шамокіні в пенсилвенійському басейні твердого вугілля в суботу 31-го травня і в неділю 1-го червня, проходитимуть всеціло під ювілейним гаслом цієї найстаршої і найбільшої української братерсько-запомогової і суспільно-громадської установи в Новому Світі: „У пошані до піонерів — лицем до молоді!" Згідно з цим гаслом подумана вся програма святкувань, що почнуться Богослуженнями в українському католицькому і православному обрядах в намірені УНСоюзу і його членства та опісля з Панахидами за тих, що вже відійшли. Після Богослужения в місцевій українській католицькій церкві Преображення Господнього при 303 Норт Шамокін стріт, відбудеться дедикація приміщеного на площі цієї церкви пам'ятника в пошану піонерів УНСоюзу і Американської України. Пропам'ятну таблицю виконав артист Я. Гніздовський і на ній виднію приміщені під хрестом символи УНСоюзу: дві дружньо стиснені руки і перехрещені американський та український прапори. По боках цього символу приміщений в українській і англійській мовах напис: „ТРИВАЛІЙ ПАМ'ЯТІ ПІОНЕРІВ, ЯКІ ЗАСНУВАЛИ УКРАЇНСЬКУ ЦЕРКВУ І ПРИ БОЖІЙ ДОПОМОЗІ В ДНІ 22-ГО ЛЮТОГО 1894 РОКУ В ЦЬОМУ МІСТІ ШАМОКІНІ ЗОРГАНІЗУВАЛИ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ, ЩОБ ЗАБЕЗПЕЧИТИ КРАЩУ БУДУЧНІСТЬ ДЛЯ СЕБЕ І СВОЇХ НАЩАДКІВ В АМЕРИЦІ І ДОПОМОГТИ УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДОВІ В ЙОГО ЗМАГАННЯХ ДО ВОЛІ І НЕЗАЛЕЖНОСТИ." Після дедикації цієї пропам'ятної таблиці в пошані до піонерів, вся дальша програма святкування проходитиме в більшості під знаком молоді. В концертових програмах під час ювілейного бенкету, що відбудеться в суботу 31-го травня о год. 6-ій вечора в залі Американського Леґіону при Індепенденс вулиці беруть участь, крім народженки Шамокіну оперової співачки пані Марії Лисогір, дві пенсильвенійські мистецькі групи, членами яких є майже виключно нащадки піонерів: Лігайвельський чоловічий хор і танцювальний ансамбль „Молода Україна" з Питсбурґу під мистецьким керівництвом Люби Глутковської. Між танцюристами цього ансамблю є, між іншими, син відомого нашого питсбурського діяча інж. Михайла Комічака, що й сам уже є нащадком піонерів.

Всеціло під знаком молоді буде мистецька програма проголошеного офіціяльно губернатором Пенсильвенії „Дня Українського Народного Союзу" в неділю, 1-го червня. Після Богослужень в католицькому і православному обрядах перед полуднем в Лейквуд Парку при стейтовому шляху ч. 54 поблизу Магоной Сити, о год. 2-ій по полудні відбудеться концерт з участю таки дуже молодої молоді в славному дівочому хорі „Веснівка" з Торонта під дириґентурою Галини Квітки Зорич-Кондратської, згадано вже Лігайвельського хору та тан-

(Закінчення на стор. 4-ій)

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢.
Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Кордони Польщі

На переломі минулого і цього тижня в Польщі й Західній Німеччині сталися дві події, які, може, проминуть неспостережно для читачів газет, але можуть мати поважні політичні наслідки для тих двох держав і цілої Східної Европи. Польський комуністичний диктатор Владислав Гомулка звернувся з закликом до боннського уряду, щоб він підписав з Варшавою договір, в якому Західня Німеччина визнала б існуючий німецько - польський кордон на Одрі - Ніссі. Західньонімецький міністер закордонних справ Віллі Брандт негайно відповів, що Бонн готов обговорити з Польщею всі справи, включно з проблемою кордонів. Невідомо, чи вийде з того обміну заявами перша після другої світової війни польсько - німецька конференція, коли не брати на увагу-зустрічі поляків з проводирями сателітної Східньої Німеччини. Але на овиді появилась можливість нормалізації польсько - німецьких взаємин, які на перешкоді стояла й стоїть в першу чергу проблема кордонів.

В останній світовій війні Польща втратила 69.860 кв. миль етнічно чужих, українських, білоруських і литовських земель. Щоб „рекомпенсувати" її за цю втрату, Москва присудила до Польщі окупвані совєтськими військами кругло 40.000 кв. миль території, яка перед другою світовою війною належала до Німеччини і яку дістала була вона з трьох розподілів Польщі у XVIII сторіччі. Це були Західній Шлезьк, Помор'я, Західня Прусія і частина Східньої Прусії. Москва загарбала у німців Східню Прусію включно з містом Кенігсберг, що його переназвано на Калінінград. Однак, ні Західня Німеччина ані західні алянти не визнали за Польщею кордону на Одрі - Ніссі, який розмежовує оті польські „одзискане зємє" від Східньої Німеччини. Західня Німеччина вважала і формально вважає, що німецько - польські кордони повинні бути вирішені на мировій конференції, на якій була б репрезентована об'єднана Німеччина своїм авторитетним урядом.

„Одзискане зємє", заселені частинно також насильно перевезеними туди українськими лемками, є вже нині насправді спольонізованими й становлять „політичну дійсність". Польща має на них право за історичним принципом, заперечивши факт змінення їх у часах німецького володіння. На превеликий жаль, поляки як у Польщі, так і поза нею, виявляють тут дві мірки: вони відмовляють не тільки історичного, але й навіть етнічного права українцям, білорусам і литовцям на їхні землі, називаючи все ще їх „польськими кресами", і при кожній нагоді висловлюють свої претенсії на Львів та Вільну. Іншими словами, поляки виявляють територіяльно - експансивний максималізм, вимагаючи не лише збереження за собою „одзисканих зєм" на заході, але й отримання „втрачених" земель на сході. Протягом століть, а особливо в останній війні, Польща стільки натерпілася від німців, що вона має історичне і морально - політичне право відібрати від німців територію, яка належала до неї за Пястів і Ягайлонів. Однак, не має ніякого права на землі, що їх під покришкою фіктивної ягайлонської федерації „Польща, Русь і Литва" польонізувала, колонізувала й експлуатувала. Ніякого права не має Польща на землі, отримані в Андрусівському (1667) і Ризькому (1921) розподілах України між Польщею і Московщиною. Ніякого права не має на Східню Галичину, що державно самовизначилась 1 листопада 1918 року і що її Польща окупувала головно задяки армії генерала Галлера, яку Франція зформувала і дозволила вжити тільки — проти большевиків.

Безславним було панування Польщі в рр. 1919-1939. Польща зламала підписане нею рішення Ради Амбасадорів з 15 березня 1923 р., що вимагало признання Східній Галичині територіяльної автономії. Вона зламала власний закон про автономію для трьох східньогалицьких воєвідств та про заснування протягом двох років українського університету. Вона порушувала кількакратні спроби українсько - польської злагоди, ламала власні обіцянки, які стосувалися припинення колонізації, парцеляції польських панських земель між українцями, уможливлення українській молоді студіювати у власних високих школах, допущення тієї молоді до державних посад, припинення безконечних переслідувань та утисків в усіх ділянках життя.

Тепер однаково Варшава, як і Київ, залежні від Москви. Але остання пора, щоб з тієї трагічної історичної лекції поляки винесли ту політичну науку, що годі керуватися двома морально - політичними мірками щодо себе і щодо інших, годі плекати далі культ того максималізму, який хоче на заході мати кордон на Одрі - Ніссі, а на сході — на Збручі - Прип'яті.

М. Сосновський
Екзекутивний директор
Секретаріяту СКВУ

СКВУ ТА ЙОГО ПЕРСПЕКТИВИ НА МАЙБУТНЄ

Незабаром мине два роки з часу, коли Світовий Конгрес Вільних Українців почав розгортати свою працю серед українських поселень у вільному світі. Діяльність СКВУ не завжди широко відома, але коли переглядати листування Секретаріяту з різними українськими організаціями, коли основніше познайомитися з наміченими планами й тим, що зроблено на внутрішньому українському й на зовнішньому політичному відтинках — тоді тільки можна побачити важливість цієї найвищої української установи всього нашого громадського життя. Все ж таки, на основі деяких матеріялів, що знаходяться в диспозиції Секретаріяту, приходиться стверджувати, що дехто ще й досі не розуміє основних заложень СКВУ та його місця й ролі в українському зорганізованому житті за межами України. Це, зокрема, стосується політичного аспекту діяльности СКВУ.

У цій статті хочемо пригадати деякі основні принципи, на основі яких був скликаний Перший Світовий Конгрес Вільних Українців. Ці принципи зводяться до таких двох засадничих постулятів:

— Протиставитися наступові російського імперіялізму в Україні та нести допомогу українському народові в його боротьбі за незалежність української держави.

— Змагатися за збереження української національної субстанції у всіх видах і скрізь, де живуть українці.

Як знаємо, кожен, хто брав участь у СКВУ, і всі організації, що зголосили своє членство в СКВУ, визнали ці два постулати за свої й прийняли їх за основу свого відношення до СКВУ.

У резолюціях, що були винесені на Конгресі в цьому жє дусі, всі учасники СКВУ уповноважили обраний Секретаріят і доручили йому вести практичну діяльність по лінії тих же постулятів. У „Зверненні до українців поза Україною сущих" підкреслюється, що СКВУ одноголосно прийняв наступні рішення:

— Посилювати й розвивати самостійницькі визвольні дії української еміграції в кожній ділянці нашого життя, щоб осягати чимраз кращі позиції для допомоги українському народові в його боротьбі за визволення.

— Спряти всім консолідаційним заходам українських громадських і політичних сил на базі самостійницької визвольної концепції.

— Закликати всіх українців включатися в зорганізоване життя, підтримувати всі крайові центри та організації і сконцентрувати всі сили для здійснення наших основних завдань.

Координація і єдність праці української спільноти в діяспорі

Мусить бути самозрозумілим, що, охоплюючись на відбуття СКВУ та покликавши до життя Секретаріят, українські організації — члени СКВУ, і вся українська спільнота стали на становищі, що передумова успіху в змаганні за здійснення поставлених цілей — це національна єдність і координація діяльности.

В обличчі всіх небезпек і загрози, що нависли над нашим народом в Україні й над нашою діяспорою, яка мусить зводити нерівний бій за збереження свого національного „я" — наші збірні сили жахливо невистачальні. Що ж тоді говорити, коли ці невистачальні сили ми далі поділимо? Коли окремі наші поселення, в тому окремі організації будуть вести сепаратну, не скоординовану акцію? Коли ми діятимемо не в формі затисненого п'ястука, а в формі розчепірених пальців?

Перший Світовий Конгрес Вільних Українців, не зважаючи на всі свої недоліки організаційну недосконалість (хіба є в світі щось досконале?), не з в а ж а ючи на всі чорні віщування, створив для українців у світі надійну базу для такої координованої дії. Тільки той, хто не розуміє чи недоцінює важливости в сучасній дійсності нашої національної єдности й скоординованости, може сьогодні відкидати СКВУ та здійснення їх у такій формі, на яку ми могли спромогтися два роки тому.

СКВУ і український політичний сектор

СКВУ — громадська надбудова, к о о р динаційний центр українського громадського життя за межами України. На основі уповноважень Світового Конгресу Секретаріят СКВУ є виразником і речником усіх відтинків українського зорганізованого життя в діяспорі. Очевидно, СКВУ не включає українського політичного сектору, тобто українських політичних партій чи політичних центрів. Це не значить, однак, що Секретаріят СКВУ не повинен бути в діловому контакті з українським політичним світом. Навпаки, такий контакт потрібний і для СКВУ і для українських політичних чинників. Це, між іншим, було підтверджене на Пленарній Сесії Секретаріяту в грудні 1968 р.

Все таки тут необхідно уточнити деякі питання. Висловлюються думки про те, що, мовляв, компетенції СКВУ треба звузити до культурно - освітньої діяльности, шкільництва, харитативно-допомогової акції, боротьби з асиміляційними процесами тощо. Дехто каже, що СКВУ не має права репрезентувати український світ на політичних міжнародних форумах, бути його речником на них, бо, мовляв, це привілей виключно наших політичних партій.

Здається, такі твердження є вислідом або неознайомлености з принциповими заложеннями СКВУ та його завданнями, або зумовлені тенденцією елімінувати СКВУ, як динамічний фактор українського життя в діяспорі, що справді має перед собою далекойдучі перспективи.

Як розуміти, що СКВУ не може бути речником українства на міжнародному форумі? Як же тоді СКВУ здійснить одне із своїх основних завдань — виступати в обороні прав українського народу, допомагати йому в його визвольній боротьбі? Де ж тоді, на яких форумах це можна здійснювати?

Ми ніяк не вважаємо, що така політичність СКВУ суперечить українському політичному секторові чи елімінує його. Навпаки, політичність СКВУ цей сектор скріплює, надає йому ширшого засягу, реалізму, забезпечує його підбудовою в його діяльності, пов'язує його з поселення в діяспорі, речниками якого фактично не є політичні групи чи центри, не зважаючи на їхню колишню й до якоїсь міри теперішню вагу й значення в процесі української визвольної боротьби. Цими речниками є (і це треба виразно сказати) такі громадські установи та організації як КУК у Канаді, УККА в ЗСА, СУВ у Великій Британії, ЦЕП-УЕН в Німеччині, СУОА в Австралії, УЦР в Аргентині та їхні складові організації з такими чи іншими політичними й ідеологічними симпатіями.

Безперечним фактом є, що українське громадське життя в окремих країнах, що знайшло своє завершення в СКВУ, має очевидну перевагу в обличчі ще не сконсолідованого українського політичного сектору. Ми не знаємо, коли така консолідація політичних сил наступить, але знаємо, що вона сьогодні, в обличчі теперішньої ситуації українського народу в Україні й за межами її — є імперативом. Во не сепарація, не поодинока дія наших політичних чинників, а консолідація національних сил і їх координація — повинні стати дороговказом на майбутнє, якщо ми справді хочемо добра для України й щиро прагнемо відновлення української самостійности.

Наша діяльність сьогодні і завтра

Наступ ворога на Україну й тиск розкладових асиміляційних сил на поселення українців у вільному світі визначають напрямні й характер діяльности СКВУ та всіх організованих у к р аїнців. Цей наступ нам треба зустрічати єдиним фронтом, бо нас не врятують і не збережуть „кавалерійські наскоки", не зважаючи на їхню пропагандивну е ф е к тивність. Нам треба плянової акції на всіх відтинках нашого багатогранного життя.

Освіта і школа, суспільна служба й харитативна діяльність, культура й наука, Церкви, громадські й політичні організації, економічний сектор — усе це разом творить силу, що єдино зможе оепертися наступові ворога.

Зорганізувати цей спільний фронт — це завдання СКВУ сьогодні. Започаткувати протинаступ цим фронтом — це завдання СКВУ завтра.

***

Пишемо про все це тільки тому, щоб звернути увагу нашого суспільства на деякі дуже засадничі питання нашої діяльности за межами України й на те, що за успіх чи неуспіх цієї діяльности відповідатимуть і наші Церкви, і наш громадський сектор, і наші політичні партії та організації. Ідеться нам, щоб усі ми повністю усвідомили собі важливість нашої національної єдности й необхідність максимальної координації всіх наших зусиль, які передумови нашого успіху.

Ми не повинні зважати на те, що було вчора, і не повинні вводити в наше життя елементів, які нас роз'єднують. Зберігаючи в нашому житті засади здорового суперництва організацій та ідеологій, ми повинні перш за все дивитися на те, чим і як живе наш народ сьогодні, чого він прагне, за що змагається і яким хоче бути завтра.

Тільки в такому пляні треба бачити перспективи СКВУ на майбутнє й перспективи всього нашого організованого життя та його ролю в процесі допомоги нашому народові в Україні і в збереженні нас як окремої спільноти за її межами.

ЗАБУТНИ ЮВІЛЕЙ

За останні півтора року українці в Америці й Канаді відсвяткували стільки ювілеїв, що годі порахувати. Були то ювілеї всенаціонального значення, провінційного, повітового, ювілеї окремих визначних діячів та товариств.

Але за один, дуже славний ювілей українська громада забула — це ювілей нашої найславнішої колись Української Республіканської Капелі під проводом геніяльного Олександра Кошиця. А цій Капелі, яка свого часу потрясла столиці світу і ввесь західній музичний світ, цього року сповнилося п'ятдесят років з часу її заснування. Хоч фізично вона проіснувала неповних чотири роки, але дух її живий ще й нині у спогадах її творців і учасників, в сотнях рецензій у газетах та музичних журналах найвизначніших знавців співу та музики в Старому й Новому світі.

Хоч закон про утворення Української Республіканської Капелі був офіційно оголошений 25 січня 1919 року в Києві, за день до евакуації Уряду перед навалою московських червоних орд, фактичною датою її заснування треба вважати 1-ше січня 1919 року, коли голова Директорії Симон Петлюра запросив до себе на розмову в справі організації Капелі Олександра Кошиця і Кирила Стеценка, як голову Музичного відділу при Уряді УНР.

Неймовірні організаційні труднощі в революційній завірюсі були переборені, і за кілька місяців Капеля почала свій тріюмфальний похід. Музичний світ Европи був зачарований красою української народної пісні і незнаним ще мистецьким виконанням. На її диригента Олександра Кошиця дивилися, як на чародія, що вміє найменшим порухом пальця викликати чарівні звуки.

Сторінки газет зарясніли заголовками: „У к р а їнці прийшли і перемогли", „Стоїмо перед чимсь цілком невідомим", „Ми зразу полюбили і спів, і той нарід", — писала празька преса. — „Це — новий скарб музичного добра на цілий світ", — проголошувала музична столиця Відень. „Наші найславніші хори могли б багато навчитися від них", — писала „Дер Морґен". „Те, що показали нам українці, було справді приголомшуюче!" — вторувала „Вінер Морґенцайтунґ". — „Ще ніякий хор ні французький ні чужоземний не дав нам нічого подібного, як ці 85 виконавців українського хору" — відгукувався Париж.

Цього досить, щоб пригадати, яку славу робила Українська Р е спубліканська Капеля Україні серед народів Заходу. Тому ще не пізно вшанувати пам'ять її і небагатьох її ще живих учасників, які є тут, серед нас.

Історично оправданим було б, коли б ініціятиву в цій справі взяло на себе Товариство п р и хильників УНР, створивши громадський комітет з репрезентантів мистецького світу, зокрема музик і співаків наших хорів і солістів, репрезентантів громадянства, УВАН та НТШ. І було б побажаним, щоб наші музично - хорові одиниці дали спеціяльні ювілейні концерти, включивши в свої програми пісні, що їх виконувала славна Капеля, та композиції її диригента Олександра Кошиця. І було б дуже добре, коли б цей комітет спромігся видати з цієї нагоди ювілейний альманах. Тоді ми мали б повне право сказати світові і собі в першу чергу, що ми вміємо шанувати наше славне минуле, вміємо шанувати і людей, що творили Україні славу!

Іван Дубровський

ГРУЗИНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ У КИЄВІ ПОПРОВАДИЛИ . . . ПІД ПАМ'ЯТНИК ЛЕНІНОВІ

У Києві відбулась „Декада грузинської літератури", на яку прибуло багато грузинських письменників та акторів, переважно старого і старшого віку, а також вибрані редактори - комуністи газет з Грузинської ССР. Вони зустрілися з українськими та російськими письменниками, які живуть в Україні, відбувся концерт тощо. Для „зміцнення непорушної дружби народів СССР" усіх учасників спільно попровадили під пам'ятник Ленінові, де вони поклали квіти рятівникові совєтської російської імперії.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

„РУСИФІКУЮТЬ" ЧИ „ОБКАЦАПЛЮЮТЬ" УКРАЇНУ?

Прочитав я статтю п. Петра Ісаєва „Слово, шкідливе для історії України", з почуттям здивування. Важко збагнути інтенції шановного автора, який, зрештою, не є сам із своїми поглядами, а має пристрасних попередників (згадати б хоч пок. Косаревича - Косаренка) і напевно матиме послідовників.

П. Ісаїв хоче переконати читачів „Свободи", що термін „русифікація" шкодить нашій історичній свідомості, а слово „обкацаплення" або „обмосковлення" може їй допомогти.

На жаль чи на щастя, це тільки теза без доказів. Бо як, наприклад, шановний автор переконає своїх колег-журналістів (до яких належу), що вони більше прислужаться українській справі, коли будуть вживати термін „обкацаплення" і перестануть користуватися терміном „русифікація"?

П. Ісаїв переконує, що, пишучи „русифікація України", можемо викликати враження, що насправді йдеться про її українізацію, бо слово „русифікувати" походить від „Русь". Хай буде вільно запитати: в кого може постати таке враження? Серед українців? Щоб переконати автора в абсурдальності його побоювань, пропоную, щоб він перевів опит серед кількох десятків українців з різною освітою і подав до загального відома його вислід. Певний, що не знайдеться ні одного, хто поставив би знак рівняння між „русифікацією" і „українізацією", і що перше поняття ні в кого з них не викличе „обнижения історичної свідомости". Також самий опит варто б перевести також серед чужинців, щоб раз на все звільнитися від спекулятивних роздумувань над тим, чи такий чи інший термін може принести шкоду для нашої визвольної справи.

Коли українські журналісти і науковці говорять нині про русифікацію України, то напевно всі їх добре розуміють, про що йдеться, і вони Україні кривди не роблять. Шкода постала б аж тоді, коли б український інтелектуальний і політичний світ послухав поради шановного автора і осмішив себе перед своїми і чужими такими мовними й політичними висловами, як „обкацаплювання", „обмосковлювання" тощо. Зрештою, дуже неточне є твердження п. Петра Ісаєва, нібито українські журналісти перейняли термін „русифікація" з писань авторів „захалявної літератури". Цього терміну вживається в українській науці і публіцистиці вже майже 100 років.

І накінець: не відвертаймо уваги суспільности від суттєвих справ і не займаймось дрібницями, які не мають ніякого відношення до наших основних завдань.

Роман Ільницький
Ню Йорк

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

Р. В. Кухар

БОРИС КУДРИК — МУЗИКА-ІДЕАЛІСТ

(2)

В половині 1944 р. виїхав д-р Кудрик з ансамблем „Веселого Львова" до Відня, де розгорнув широку культурно - музичну діяльність, багато компонуючи, відзиваючись на кожну музичну подію рецензіями, приймаючи живу участь у громадському житті, зокрема в часто влаштовуваних концертах і академіях.

В 1945 році, зайнявши Відень, арештували його большевики, вдершися в його приватне віденське мешкання. Спочатку вивезли його до концентраційного табору у Львові, а згодом заслали на Сибір. Згідно з достовірними вістками, перебуваючи, разом з іншими українськими діячами культури, між ін., з композитором В. Барвінським, в одному з концентраційних т а б орів Мордовської області, там він, серед нестерпних умов каторжної праці, до кінця не розставався із своєю надхнениццею — М у з о ю, т о м е р наслідком запалення легенів у 1950 році.

Місце д-ра Бориса Кудрика в історії української музики безспірне, хоча специфічна його роля покищо не усталена, розмір і якість досліджені, творчість не опрацьована.

Велику трудність в оцінці твору д-ра Кудрика спричиняє болюча обставина, що значна частина його творчої спадщини, особливо пізнішого періоду, пропала в Відні під час воєнних дій та арештування. Композитора Кудрика клясифікують наші музичні знавці (д-р Павло Маценко, Осип Залеський), як вихованця й прихильника суворої школи клясицизму. Цей погляд поділяв подекуди й сам композитор, який, хоч би тільки вже обробляючи українські народні пісні, залюбки робив це в суворому клясичному стилі. Бах, Моцарт, Гайдн, Палестріна, Вівальді з-поміж чужих композиторів чи Бортнянський, Ведель, особливо ж Березовський з українських — це були його улюбленці. А все ж таки до визначення композиторської техніки Б. Кудрика, як „суворо - клясичної", необхідно додати „пристосованої на український ґрунті" та скерованої в напрямку розвиткових тенденцій нашої музичної культури в дусі її традиційних засновків. Більше про характер музики Кудрика, його світоглядове „вірую", характеристику композитора я писав на іншому місці.

На цьому місці приведемо назви кількох характеристичних Кудрикових композицій, що охоплюють різні жанри його творчости.

З камерних творів назвемо Смичковий квартет Е-дур, 3 сонати на скрипку з фортепіяном — г-моль, а-моль (що нагороджена на конкурсі Українського Тріо в Ню Йорку в 1932 р.) і Ес-дур, як і соната Д-дур для віолончелі. Із творів для фортепіяна замітні велике Рондо Д-дур, сонати фіс-моль, А-дур, Д-дур та варіяції б-моль і Гес-моль, видані в Празі 1933 р.

З вокальних творів набули поширення Служба Божа Г-дур на чоловічий хор, Мотети (псальми) на чол., жін. і міш. хори, зокрема „Псальми Русланові" до слів Шашкевича на міш. хор; дальшим відомим твором, часто виконуваним у програмах академій і концертів, є „Вівбір гетьмана", до слів Шевченка, на хори й соля з форт. на 4 руки. Обробка народних пісень і пісень УПА, про що було згадано попередньо, своєю чергою з особливою увагою ставився композитор до окремої ділянки вокального мистецтва — сольового співу. Сольоспівів з достроєм фортепіяна на чоловічі й жіночі голоси до слів Т. Шевченка, І. Франка, В. Лепкого, Л. Українки, О. Олеся, О. Маковея, У. Кравченко, І. Гушалевича, В. Тарногардського і т. д. в Кудрика велика кількість. До сольоспівної літератури належать надто величі духовні арії на голос з фортепіяном, на нашу думку — форте в вокально-сольовій творчості Кудрика. Особливо замітна його арія „Господь — твердиня моя" на тенор з достроєм фортепіяна, що займає подекуди програмову позицію серед його композицій.

До своїх музичних творів ставився їх автор дуже критично, про що нехай посвідчить уривок з листа Кудрика до свого видавця з 1936 році:

„Прикро мені, що не можу подати Вам точного списку своїх творів та їхньої характеристики. Мусите знати, що в мене багато, особливо більших творів (сонат, тощо) ще в пару літ по скінченні йдуть ще раз „на варстат" до різних поправок, переробок. Моя засада: краще лишити мало творів, а під кожним оглядом солідних, чим тьму мірноти. Працюю головно в інструментальним фаху".

Резервуючи повну оцінку музичної спадщини д-ра Б. Кудрика для музикознавців та істориків музики, тут хочу тільки п і д к р е слити, що його твори виявляють замітну технічну панівість, енергійний рух композиційної теми й у кожному слові творі — пристрасну наснагу, особисту, національну, релігійну.

Борис Кудрик відомий не лише як визначний музика. Як професор музики, бувши знавцем загальної й церковної історії музики, залишив по собі теж значну наукову літературу. Крім дисертації з згаданого „Огляду історії української церковної музики", написав він низку цінних розвідок на професійні музичні теми, напр., „Доба старшого українського т. зв. „партесного співу" („Богословія", Львів, 1937, Т. XV, Кн. І, ст. 1-18), „Михайло Вербицький", (там же, Т. XV, Кн. 4, ст. 211-222), „Українська народна пісня і всесвітня музика" (Вид. Т-ва Просвіти, Львів, 1927, ст. 29), „Чужі впливи в українській музичній культурі" („Українська Музика", Стрий, 1937)².

Далеко не повний цей нарис, зумовлений вимогами статті, побажано було б закінчити короткими завваженими до характеристики сл. п. Бориса Кудрика, як людини.

Жив він, немов той невинний і безборонно-праведний святець, в середині світу, в якому роїлося від усякої хижої тварини. Був чоловіколюбцем, особливо ж сердечним приятелем молоді; допомагав усім, на що було його стати, головно своїм невичерпним знанням, доброю християнською порадою, беззастережною, одному йому приметною, відданою дружбою. З нагоди уродин чи ім'яння приятеля було його звичаєм одаровувати ювілята своїм новим, з цього саме приводу написаним, твором.

Казали, що був забудьком — може, у дрібницях; проте важливих справ і речей, що стосувалися дружби, братерства, ніколи не призабував. В науці й у своєму званні вимогливий, здисциплінований, послідовний, у взаєминах з людьми лагідний, безкорисний, щирий, визначався він вирозумілістю й вибачливістю навіть супроти тих, що зле з ним повелися.

Скромний, ніжний, незвичайно релігійний, свідомо покірний в дусі Христової науки, що була для нього основою й провідником життя, був зразком віруючого християнина. З неприхованою любов'ю розказував про свою добру пікунку-матір, зчаста задумувався над історичною долею свого народу, з великою ерудицією гуторив на такі різні теми, як філософія Канта, церковне мистецтво віденського артиста-маляра Фібіха чи музично - вокальна бібліографія; знання його були універсальні, пам'ять просто феноменальна. Інколи цитував з пам'яті поетичні твори й цілі прозові уступи з наших і

(Закінчення на стор. 3-ій)

Леся Храплива

„ХРО ЗНАВ, ЩО ВИ ТАКІ СМІЛИВІ ДІТИ?.."

Так хочеться спитати словами Юрія Липи, вийшовши у провесняний вечір зі святкування роковин бою під Крутами, що його привезли нам до Ню Йорку українські студенти із Філядельфії.

Минулого року відбувся перший показ цієї наскрізь нової і свіжої речі (назвіть її як хочете: сцена, містерія, драма - казка) у місті Філядельфії. Для Ню Йорку була вона доступна лиш у рецензіях. Тим з більшим зацікавленням її дожидали. А навіть те, що первісно мала вона відбутися три тижні раніше, аж остаточно перенесли на 16 березня, це теж не пошкодило, а навпаки — збудило ще більш напружене ожидання.

І ми не розчарувалися. Хто хотів побачити синтезу українства, яким кормилися покоління першої та другої світової війни, з тим, що наша молодь сьогодні може здобути та здобуває у вільному світі, той не розчарувався.

Доволі чути було в нас голосів — у пресі та в дискусіях, від зовсім офіційних до зовсім неофіційних, проти трафаретних, шабльонових, нецікавих і т. д. святкувань національних роковин. Люди крайніх поглядів доходили навіть до того, що радили молоді взагалі не брати участи в таких імпрезах. Молодь, звичайно, була не від того, щоб послухати таких „порад".

Але з цього виходило, що коли форма цих святкувань була невідповідна (вона часто така буває, хоч не завжди), то треба було молоді стояти й оподалік від змісту, що в такій невдалій формі. Для справи передання українських традицій новому поколінню виходила із того ситуація безвихідного завулка. Ситуація, що вже починала виразно відбиватися шкідливо на настроях нашої молоді.

І може саме особливо на тому тлі так радісно зазвучали аж два святкування в Ню Йорку: роковини Тараса Шевченка, що їх вшанувала молодь під проводом Лідії Крушельницької і „Крути, 1969" — виконані стараннями та з ініціятиви самої молоді, наших студентів.

Програмка називає аж чотирьох авторів сценарія. Тому годі знати, як вони розподілили працю поміж собою. Мабуть і не було б можливо визначити, котра частина чия. Молодим авторам не бракує основного знання світової, особливо модерної тургії та глибокої, особливо як на їх молодий вік, вдумливости. Студент - крутянець стоїть осамітнений, віч-на-віч із питанням „бути чи не бути". Власне, студент-крутянець мусить знайти розв'язку цьому питанню навіть у куди ширшому засягу ніж Гамлет: він бо діє не лиш як відірвана одиниця. Він — вислів і символ свого покоління. І більше: всіх поколінь нашої молоді, що прийшли після нього, і що їх, як сам казав, він ще й не міг передбачити. Як не міг передбачити того, що, власне, він стане родоначальником цих нових, войовничих поколінь.

Але проблеми цілости підмічені у „Крутах, 1969" у дзеркалі духовости одної людини. Тут п о з н ачується сильний вплив модерної психології на молодих авторів. Герой виростає на тлі свого окруження: старинних традицій, рідні та друзів, школи. Розвивається сам непомітно для себе, нотуючи лиш немов на марґінесі страхіття війни та насильств, що діються на його очах.

І врешті приходить момент, — Четвертий Універсал, і герой остаточно ідентифікує себе з українством. В тій стадії він вже може сказати: „Я є я".

Він не герой бронзового стереотипу. Він радше франківська людина, суцільна у своїй многогранності. Людина розіп'ята по-людському поміж слабістю й боязню тіла та високим імперативом духа. Він хоче втікати, і замість того, кидається до бою з окликом „За Україну!" Він боїться своєї геройської смерти — і тим вона справді геройська. Тим він людяний і близький кожному, навіть своєму одноліткові, що живе в наші часи. Після його смерти той одноліток, студент нашої доби, підіймається із залі та заявляє, новими словами, але з не меншим переконанням, як це робив Олекса Стефанович більше, як чверть століття тому:

... Провіщо для нас
Крикнули кровію Крути!..

Постановка наскрізь модерна. Екрани, що на них висвітлюються проглядки, в одну мить прозоріють і за ними виступають живі артисти. Звукові й світляні ефекти мають дати точно передбачені враження. Чи не найсильніше з них, зимовий краєвид з рейками не лиш на екрани, але й на стіни залі, запливає кров'ю, коли героя ранили. Під час „битви" не чути пострілів; людина гине самітня, відокремлена від світу, у повній тиші.

Молоді мистці горді на свої технічні осяги, і не без підстав. Але на перший плян виступає в них одначе у всьому глибина задуму, достойність символіки, що ніколи не схиляється в напрямі дешевої патерики.

Треба б згадати імена всіх, хто співпрацював у цій виставі. Всяка похвала й признання кожному була б вповні заслужена. Але віримо, що вислови признання з уст їх одноліткіів будуть їм куди миліші.

Нам, старшому громадянству, хочеться зате сказати щось більше, що сталося щось небуденне: так часто й нерадісно доводилося нам казати нашій молоді враз з Лесею Українкою:

... то треба мать
хоч ту сумну відвагу
Сказать старим бійцям:
не ждіть,
не прийдем ми!

А тут ця власне молодь промовила своє слово. Сказала, що вона прийде!

Імпрезою о п і к увалася Студентська Громада з Ню Йорку. Ця сама, що своїми англомовними виступами та виданнями зганяє спокій із душ старших. Коли ж вони дарували нам таку виставу, можна вірити, що одначе, потайки, вони теж думають, як і всі інші українці!

Власне, значення цієї імпрези далеко переходить успіх добре підготованої постановки. Це промовив своїм власним словом український студент річника 1969. І слово це дивно резонує зі словами його одноліткіів, справжніх київських сьогоднішніх студентів, які влаштовують заборонені демонстрації під пам'ятниками Т. Шевченка та поширюють захоплявну літературу.

Коли молодь шукає шляхів, щоб висловити новими засобами та на свій власний лад те, що відчуває разом із цілістю свого народу, то це доказ живучости і постійної актуальности українства. За старою, втертою, але завжди актуальною п р иповідкою, що „козацькому роду нема переводу".

Загальні збори Відділу УККА в Бостоні, Масс.

Активізація діяльности була заключним рішенням Загальних Річних Зборів місцевого Відділу УККА, які відбулися 9-го березня. Зборами керувала президія: інж. Конрад Гусак — предсідник і Вол. Ганчар — секретар.

Збори вислухали звітів і уділили абсолюторію уступаючим керівним органам. Окреме признання висловлено Михайлові Франківському за найуспішніше збирання УНФонду. Минулого року він зібрав знову, рекордову суму 605.00 долярів на УНФонд.

Нова Управа: інж. Конрад Гусак — голова, Іван С. Дідюк — заступник, Михайло Франківський — секретар, Володимир Федорів — скарбник, Орест Щудлюк — зовнішні зв'язки, Володимир Гетьманський — організаційний, Теофіль Костецький — культурно-освітній реф., Михайло Волощук, Дмитро Николенко, Стефан Дацко — члени Управи. Контрольна Комісія: мґр. Роман О. Федорів, Володимир Ганчар, Михайло Чайківський. Товариський Суд: Іван Банадига, Степан Сідлярчук, Микола Щербанович.

Рішено активізувати працю Відділу, на внутрішньому і зовнішньому секторах. В пляні: посилити збірку на УНФонд, поробити заходи для назви одної вулиці в Бостоні ім. Тараса Шевченка. Треба вірити, що українська громада у Бостоні та околицях, оцінюючи важність існування Відділу УККА, включиться більше в працю і дасть новій Управі повну підтримку.

Орест Щудлюк

ПОСМЕРТНЕ ВИДАННЯ ТВОРІВ ПРОФ. РОМАНА СМАЛЬ-СТОЦЬКОГО

Ню Йорк. — В п'ятницю 23 ц. м. відбулося тут засідання Президії НТШ, на якому, між ін., рішено видати в пошану недавно померлого голови НТША проф. Романа Смаль-Стоцького книжку з залишених ним рукописів та перевидати ті його праці, які вичерпані та мають актуальну наукову вартість. Видання такої книжки знайшов корисний відгук в УККомітеті.

УСПІХ МАРТИ ЧАПЕЛЬСЬКОЇ

Виґравши в числі трьох мистців музичний конкурс The Masterwork Music & Art Foundation, Марта Чапельська виступить у концерті тієї Фундації 24-го травня ц. р. о год. 8:30 веч. в концертовій залі при 300 Mendham Rd. (Rt. 24), Morristown, N.J.

БОРИС КУДРИК — МУЗИКА-ІДЕАЛІСТ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

чужої літератури. Любив усе світле, чисте, безталанне, покривджене, тим то з таким спочутливим пережиттям відзивався про Березовського, Шевченка.

Перебування його, зокрема у Відні, було дуже ускладнене через недостачу матеріяльних засобів, належного приміщення, доконечного доступу до музичного інструмента. Компонував про кожній нагоді, прихапцем, під час їзди трамваєм, в хаті свого приятеля, за ненастроєним фортепіяном, в чергах по їдальнях чи в бомбосховищах під час бомбардувань. Олівець, клаптик паперу — це все, що йому було треба, решту доповнював його постійно активний творчий дух.

Зчаста можна було завважити його в молитовному заглибленні в храмі св. Варвари в Відні. Серед розгулу дня на чужині в жорстокий воєнний час думав завжди про свою батьківщину; щиро болючи її трагедією. Згадка про своє рідне далеке місто дитинства й молодости, Рогатин, де написав був більшість своїх творів, ставала йому не раз, як Шашкевичеві, цілющою водою.

Під одною своєю композицією, сольоспівом на текст І. Гушалевича, „До зорі", дописав у ті невідрадні дні характеристичні рядки, що передавали його тодішні настрої: „Цю „красну зорю" сьогодні важкий, грубий „мряк закрив"! Немає тепер права мрійливо-тужно виглядати своєї зорі — ні! Мусиш сидіти, прикований ланцом до бюра та машини, в неволі оцього вельможного пана, що зоветься Духом часу".

Проте наплив мінорних настроїв поборював він із правила новим подвигом праці, про яку відзивався подібно як Франко, лише додаючи до Франкових слів „працювать, працювать, працювати, в праці сконать" вислів притаманної йому філософії життя — „і в Бозі жити та з Богом вмирати".

А насправді, щоб там не було, радувався д-р Кудрик життям, чому давав вираз навіть у найприкріших життьових ситуаціях. „Це все від Бога", — твердив. Не бракувало йому й здорового почуття гумору. Бувало, не схвалюючи виконання якоїсь другорядної співачки, жартівливо озивався: „А у неї голосочок, як на скруті трамвайочок". Зрештою, був зразковим джентлменом супроти гарної статі. Взагалі, Борис Кудрик являв собою повну, багатоцінну, благородну і щедру людину, що збагачувала життя того, хто мав щастя й честь бути його приятелем.

Коли в 1945 р. виводили большевицькі посіпаки цю ні в чому неповинну, аполітичну людину з її приватної кімнати в Відні, Кудрик одверто й безстрашно робив їм догану: „Мало було вам ще України, тепер наважили й Европу загарбати".

Борис Кудрик

З Борисом Кудриком відійшла у вічність людина великого серця, таланту й праці, як і рідко подибуваних в сучасному світі моральних чеснот.

[1] Роман Кухар: „Силюета музики - ідеаліста" („Америка", чч. 127-132, за 18-25 липня 1955; Р. К.: „Слова проти течії" („Українець-Час", чч. 39-40, за 25 вересня і 2 жовтня 1955).

[2] „До джерел історії укр. музики" („Новий Шлях", Вінніпеґ, 22 і 29 серпня 1940 р.).

[3] Чимало даних використано з недрукованої праці д-ра Павла Сениці про професорів Богословської Академії у Львові.

СОЮЗОВЦІ! ВСІ БЕЗ ВИНЯТКУ ЗУСТРІЧАЙМОСЯ З ЧЛЕНАМИ ЕКЗЕКУТИВИ УНСоюзу НА ОКРУЖНИХ ЗБОРАХ. НЕХАЙ НА НИХ НЕ ЗАБРАКНЕ НІКОГО З ВАС!

УВАН влаштовує сьому річну...

(Закінчення зі стор 1-ої)

інституції, 1885-1915". Коментатором до теми буде п. Павло Маґочі з Прінстонського Університету. В неділю головою першої сесії, що почнеться о 2-ій год. по пол., буде проф. Омелян Пріцак з Гарвардського Університету і доповідь на тему „Огляд праць та проблеми дослідження історії української імміґрації в Америці" виголосить проф. Василь Маркусь, з Лойольського Університету в Чикаґо. Коментатором до теми буде проф. Любомир Винар з Університету стейту Огайо. Другою сесією проводитиме проф. Марта Богачевська-Хом'як з Манґеттенвіл Коледжу і доповідь п. н. „Українсько-американське суспільство з соціологічної точки погляду" матиме проф. Всеволод Ісаїв з Віндсорського Університету в Канаді. Коментатором буде проф. Володимир Наґірний з Ґантер Коледжу. Третьою сесією від год. 5-ої проводитиме проф. Іван Л. Рудницький з Американського Університету у Вашинґтоні. Доповідь п. н. „На перехресті двох культур" виголосить д-р Богдан Цимбалістий і коментатором буде мґр. Володимир Одайник з Колюмбійського Університету. Після сесій в неділю 25-го травня ц. р. о год. 7:30 вечора відбудеться ділова нарада істориків та суспільствознавців, під час якої доповідатимуть професори: О. Пріцак, Л. Винар та І. Л. Рудницький.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

КОМІТЕТ СЕРЕДНЬОШКІЛЬНИКІВ міста ТЕРНОПОЛЯ

з жалем повідомляє, що 22-го грудня 1968 року помер у Львові на 78-му році життя

СВ. П.

Проф. ІВАН БОДНАР

довголітній професор обох гімназій міста Тернополя, державної і „Рідної Школи", а також своєчасний директор української учительської семінарії, активний діяч і голова чисельних суспільних організацій, головно „Просвіти" і „Сокола".

Покійного поховано на Личаківському цвинтарі у Львові. Залишив 5 дочок, 5 зятів і 9 внуків.

Комітет висловлює глибоке співчуття Родині Покійного, а спеціяльно цим на еміґрації панству: Ржепецьким, Шеприкевичам і Німцевим.

УПРАВА КОМІТЕТУ

Почалася будова Українського Народного Дому в Йонкерсі

З початком весни 1969 р. почалася будова Українського Народного Дому в Йонкерсі, Н. Й. Вже залито фундаменти і почали мурувати стіни, замовили залізні та всі інші потрібні будівельні матеріяли.

Спершу Український Народний Дім у Йонкерсі мав бути побудований при 417 Непперген евню, де ще в 1967 р. почали ставити будову, вже навіть залили фундамент, але тому, що ця площа була взята на поширення дороги, будова припинилась. Втративши те місце, йонкерські українці придбали велику і гарну площу при одній із найкращих в Йонкерсі Пелісайд евеню і там почали будову свого Українського Народного Дому, де буде зосереджене все українське культурно - освітнє, громадське і політичне життя.

До будови Українського Народного Дому приступили 6 місцевих українських організацій: Осередок Спілки Української Молоді Америки, 11 відділ Організації Оборони Чотирьох Свобід України, Товариство колишніх вояків Української Повстанської Армії, 2-ий відділ Організації Оборони Лемківщини, Українська Федеральна Кредитова Кооператива і Відділ Об'єднання Жінок Оборони Чотирьох Свобід України.

Після закінчення Український Народний Дім зможе примістити всі інші українські місцеві діючі організації. Зокрема в ньому будуть великі можливості провадити виховну працю з українською молоддю, яка в Йонкерсі зорганізована в Спілці Української Молоді Америки і Пласті. При СУМА в Йонкерсі діють дві секції: танцювальний гурток, що часто бере участь в українських і американських імпрезах, де здобув кілька разів перші місця і виступав на телевізії, та спортовий відділ.

Будовою Дому керує Будівельний Комітет, до складу якого ввійшли представники усіх згаданих організацій, головою його є Дмитро Івасютин. Будівельний Комітет виділив з себе дві комісії: будівельну і фінансову. Перша, до складу якої входять всі місцеві українські будівничі, а головою якої є Михайло Шашкевич, займається керуванням будови; фінансова комісія, головою якої є Ярема Климко, займається збиранням фінансів.

Український Н а р одний Дім в Йонкерсі буде складатися з двох поверхів: на першому поверсі буде кухня, ресторан, просторе приміщення для банку (кредитівки), три менші залі для вжитку організацій та інші потрібні приміщення; на другому поверсі буде знаходитися простора заля із сценою; там будуть відбуватися всі імпрези, збори, забави, весілля тощо. Заля буде однією з найбільших, найкращих і наймодерніших в Йонкерсі, розрахована на всі українські імпрези, а в незайняті українськими імпрезами суботи й неділі її будуть винаймати на весілля, забави, зібрання тощо чужим людям і організаціям, приходом з яких буде сплачуватися і вдержуватися Дім.

Український Н а р одний Дім в Йонкерсі буде побудований за громадські фонди, зібрані у формі позичок від українських громадян міста Йонкерсу і околиці. Кожна українська родина позичить 1.000 дол. на 5 років без відсотків. Членська вкладка буде становити 100 дол., вона незворотна, але членські права будуть переходити на дітей членів.

Кошти будови УНДому в Йонкерсі мають становити коло 250.000 долярів. Комітет Будови розпоряджається готівкою в 75.000 дол., які одержав в більшій частині як винагороду за відкуплену стейтом реальність при Непперген евню, решту становлять давніші позички та придбані раніше. Решту потрібних фондів Комітет Будови сподівається одержати позичками від українських жителів міста Йонкерсу і околиці. Саме тепер провадиться енергійна збірка позичок — фінансова комісія вислала своїх збірщиків, які відвідують усі йонкерські українські родини і просять складати позички на будову Українського Народного Дому.

Український Н а р одний Дім в Йонкерсі буде діяти на незаробітковій, народній основі, значить так, що ніхто не буде користуватися його прибутками, як це діється при бизнесі, побудованому на уділах - шерах, де уділовці діляться зиском. Увесь дохід із заробітків в Українському Народному Домі буде йти спершу на сплату позичок, а пізніше на оплату виховання молоді та пожертви на різні українські культурно - освітні й добродійні цілі.

Посвячення наріжного каменю в Українському Народному Домі в Йонкерсі відбудеться 25 червня, на якому будуть присутні визначні американські особистості міста Йонкерсу та політичні діячі. Будова Дому повинна закінчитися восени цього року, і тоді буде влаштовано святочне його відкриття, получене з бенкетом та мистецькою програмою.

Комітет Будови просить цією дорогою, щоб усі українці міста Йонкерсу, Гейстінґу і околиці складали свої позички на будову УНДому і тим причинилися до його якнайскорішої п о б удови. Цей Український Народний Дім буде гордістю всієї української громади міста і тому всі йонкерські українці повинні скласти позички на його побудову.

Р. Н.

ШАМОКІНСЬКІ СВЯТКУВАННЯ...

(Закінчення зі стор. 1-ої.)

цювального ансамблю Овсиенка з Ню Йорку. Промову під час цього ювілейного концерту виголосить заступник губернатора Пенсильвенії, Реймонд Бродерик. Після концерту буде забава.

До Головної Канцелярії УНС і „Свободи" звертаються наші громадяни із запитами про інформації, як заїхати до Шамокіну. В завтрішньому виданні „Свободи" буде щераз надрукована мапа шляхів до Шамокіну. З Ню Йорку і Філядельфії є також автобусові получення. З Ню Йорку автобуси лінії Континентал Трейлвейс відходять з автобусової стації (Порт Оториті Бас Термінал) при 8-ій евеню і 41-ій вулиці о год. 8-ій рано (до Шамокіну приїжджає о год. 1-ій по полудні), о год. 1-ій по пол. (приїжджає до Шамокіну о год. 6:20 веч.) та о год. 3:30 по полудні (приїжджає до Шамокіну о год. 9:10 веч.). З Філядельфії автобуси тієї самої лінії відходять з автобусової стації при Арч і 13-ій вулицях о год. 8:45 рано (приїжджає до Шамокіну 1:05 по пол.) та о год. 2:30 по пол. (приїжджає до Шамокіну о год. 7:40 веч.). В Шамокіні й околиці є досить готелів і мотелів, щоб примістити відвідувачів. Адреси цих готелів і мотелів знову будуть повторені в завтрішньому виданні „Свободи".

Конференція СУМА в Клівленді

2-го березня в Домі СУМА ім. Гетьмана Богдана Хмельницького в Клівленді відбулась Конференція Сумівської Молоді стейту Огайо. Участь в ній взяло 46 осіб, переважно голови Осередків СУМА, булавні Дружинників, булавні Ю. СУМА, виховники (ці), впорядники (ці) і дружинники (ці). Осередки СУМА зі стейту Огайо були заступлені: Акрон, Кентон, Клівленд, Парма і Лорейн.

Наради відкрив молитвою „Боже Великий" голова Г.У. СУМА мґр Евген Гановський, на ту Сумівську Конференцію також прибув булавний Ю. СУМА Теодор Олещук.

Після молитви вшановано мовчанкою бл. п. сотника УПА Миколу Фриза - Вернигору, культурно - освітнього референта Г.У. СУМА.

Мґр Е. Гановський поінформував учасників, що такі Конференції Г.У. СУМА цього року постановили зробити в кількох стейтах, де знаходяться Осередки СУМА.

Нарадами керували друзі і члени Г.У. СУМА, мґр Евген Гановський — голова Г. У. СУМА з Ню Йорку, Теодор Олещук, булавний Ю СУМА з Пассейку і Григорій Головка, член Г. У. СУМА та координатор сумівської діяльности в стейті Огайо.

Першу доповідь виголосив Т. Олещук „Напрямні праці Ю. СУМА", другу доповідь мав мґр Е. Гановський „Напрямні праці дружинників", третю доповідь мав Т. Олещук „Культурні напрямні" і четверту мав мґр Е. Гановський „Напрямні фізичного виховання". Після кожної доповіді були запити й дискусії.

Після доповідей і дискусії Материнський Кружок сумівської молоді в Клівленді приготовив обід для учасників Сумівської Конференції. Після обіду Т. Олещук давав поради, як робити Злети Ю. СУМА і як покращати сумівські табори.

Мґр Е. Гановський говорив про Здвиг, який цього року, здається, відбудеться тільки на сумівській оселі в Елленвілл у 20-ліття СУМА в Америці. Цьогорічна вся сумівська діяльність відбувається під гаслом — „Здобудеш Українську Державу".

Г.У. СУМА також плянує зробити юносумівські табори в полудневих стейтах Америки: на Флориді і Каліфорнії, і на ті сумівські табори плянує вислати виховників (-ниць) і впорядників (иць), які мають найкращі здібності і мають досвід в сумівських таборах.

О четвертій год. по полудні голова Г.У. СУМА мґр Е. Гановський закрив Сумівську Конференцію в Клівленді відспіванням „Не пора, не пора".

Володимир Кметь
член 240 Відділу УНС

МЕДИЧНО - БІОЛОГІЧНА НАУКОВА СЕСІЯ

Філядельфія (І. К.) — Об'єднання Українських Ветеринарних Лікарів, Відділ Схід, влаштовує 11-ту Медично - біологічну наукову наукову сесію, що відбудеться в суботу 24 травня в приміщенні товариства „Пласт" при 5146 Північ 10-та вулиця. Початок точно в 2-ій г. по полудні. Сесія призначена для працівників біологічних наук — лікарів, вет. лікарів, біологів, мікро-біологів і т. п. та для студентів і зацікавлених у біологічних науках.

БАЖАЮЧИ АСТРОНАВТАМ ЩАСЛИВОГО ЛЕТУ

З радістю, але водночас із неспокоєм, слідкують родини астронавтів — членів залоги „Аполло-10" за його летом до місяця. На фото вгорі: Барбара Сернан з донечкою Тересою і приятелями родини під час випущення „Аполло-10" в Кейп Кеннеді. Внизу (зліва): Фей Стеффорд — дружина полковника Томаса і поруч Барбара Янґ — дружина астронавта Джана.

„Пекін Ревю" інформує про арешти в Україні

Пейпінґ, червоний Китай. — У видаваному різними мовами світу, в тому й англійською мовою, журналі під назвою „Peking Review", в числі з 4-го квітня 1969 року поміщена на перших сторінках велика стаття-огляд під наг. „Нова царська соціяльно - фашистівська тиранія", скерований на викриття імперіялістично - большевицьких заходів совєтської Росії. У статті підкреслено, що сучасне керівництво в Москві практикує „соціялфашизм вдома, а соціял-імперіялізм у закордонній політиці". Окремий пасаж присвятив „Пекін Рев'ю" становищу в західній частині України, чи формально УССР: „У Західній Україні понад 70 осіб інтелектуалістів були заарештовані за „хибну інтерпретацію історії України". Їх забрали тільки за те, що вони домагались від кліки совєтських ревізіоністів-ренеґатів „звернути більше уваги на важливість мови й культури України, ніж це є тепер". Хвиля арештів поширилась із Львова на Київ, Одесу та багато інших міст", повідомляє „Пекін Рев'ю", пишучи не Ukraine, а the Ukraine . . .

Короткі вісті

ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ГОЛЬДА МЕІР ВИСЛОВИЛА бажання полетіти до Вашингтону на нараду з президентом Ніксоном. Ізраїль стурбований теперішніми нарадами амбасадорів чотирьох великодержав на форумі Об'єднаних Націй, які узгіднюють свої становища в справі ізраїльсько - арабського конфлікту. Припускають, що коли тільки дійде до компромісового порозуміння між ЗСА й СССР, то всі чотири великодержави проголосять свої „рекомендації" Ізраїлеві й арабським державам, як треба осягнути мир на Близькому Сході. Відкинення тих рекомендацій наразило б Ізраїль чи арабів на конфлікт із „чотирма великими". Тому Гольда Меір хоче ще перед тим говорити з Ніксоном, який зайняв у цій проблемі об'єктивніше становище, ніж займав його през. Джансон.

ОРГАН КОМПАРТІЇ ЧССР „РУДЕ ПРАВО" ОПРИЛЮДНИВ маніфест 330-ох чеських журналістів із новим головним редактором того щоденника, Мірославом Моцом, у проводі, з закликом до всіх чеських і словацьких журналістів старатися за привернення давньої „приязни" Чехо - Словаччини з СССР й іншими комуністичними країнами. У тому маніфесті признається новозаведену цензуру, як „тимчасове" необхідне зло, що його стягнули на пресу загонисті противники Москви.

ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ ПОГРОЖУЄ РОЗБИТТЯ теперішньої коаліції Християнсько - демократичної і Соціял-демократичної партій. Голова соціялістів, він же віцеканцлер і міністер закордонних справ, Віллі Брандт, прилюдно критикував зворот в сторону націоналізму християнських демократів та вказав на три головні причини дисонансу: розбіжний підхід щодо підписання договору проти поширення атомової зброї, справу воєнних злочинців і справу валютової кризи.

ТАРЗАН, Ч. 6186. Тарзан відкрив човен.

Вони певне прибули на ріку човном. Скривайтеся тут, поки я перевірю долішнє коліно ріки.

Це саме те, чого потребуємо.— річне судно! Тепер треба перевірити, чи вони добрі люди — чи погані! У цьому суть!